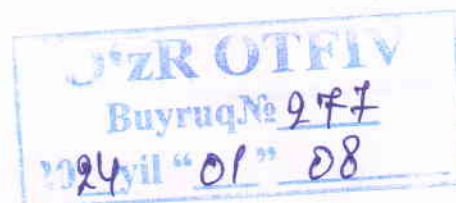

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

70840110 – Parranda kasalliklari magistratura
mutaxassisligining

MALAKA TALABI

Toshkent 2024

ISHLAB CHIQILGAN VA KIRITILGAN:

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti.

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining
2024-yil "01" 08 dagi 247-sonli buyrug'i bilan.

JORIY ETILGAN:

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi.

Mazkur malaka talablari "Oliy ta'limning davlat ta'lim standarti. Asosiy qoidalar", "Oliy ta'limning davlat ta'lim standarti. Oliy ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori", O'zbekiston Respublikasi Milliy va tarmoq malaka doiralari (ramkasi), kasbiy standartlari va kadrlar buyurtmachilari takliflariga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me'yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		bet
1.	Umumiy tavsifi.....	4
1.1.	Qo‘llanish sohasi	4
1.1.1.	Malaka talabining qo‘llanishi	4
1.1.2.	Malaka talabining asosiy foydalanuvchilari.....	4
1.2.	Kasbiy faoliyatlarining tavsifi.....	4
1.2.1.	Kasbiy faoliyatining sohalari.....	4
1.2.2.	Kasbiy faoliyatlarning obyektlari.....	4
1.2.3.	Kasbiy faoliyatlarning turlari.....	5
1.2.4.	Kasbiy vazifalari.....	5
2.	Kasbiy kompetensiyalarga qo‘yiladigan talablar	7
3.	Amaliyotlarga qo‘yiladigan talablar.....	8
4.	Fanlar katalogining tuzilishi.....	8
	Bibliografik ma’lumotlar	10
	Kelishuv varag‘i	11

1. Umumiy tavsifi

70840110 – Parranda kasalliklari magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlar tayyorlash kunduzgi ta'lim shaklida amalga oshiriladi. Magistratura dasturining me'yoriy muddati 2 yil.

1.1. Qo'llanish sohasi

Malaka talabi 70840110 – Parranda kasalliklari magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlar tayyorlovchi barcha oliy ta'lim muassasalari uchun talablar majmuini ifodalaydi.

1.1.1. Malaka talabining qo'llanilishi.

Malaka talablari 70840110 – Parranda kasalliklari magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlar tayyorlovchi barcha oliy ta'lim muassasalari uchun talablar majmuini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari:

mazkur magistratura mutaxassisligi bo'yicha malaka talablari, o'quv reja va o'quv dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o'quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas'ul hamda o'z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta'lim muassasalarining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o'quv-uslubiy boshqarma (bo'limi) boshlig'i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor-o'qituvchilari;

magistratura mutaxassisligining o'quv rejasi va o'quv dasturlarini o'zlashtiruvchi oliy ta'lim muassasasining talabalari;

magistratura bitiruvchilarining tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya komissiyalari;

ta'limni boshqarish bo'yicha vakolatli davlat organlari;

oliy ta'lim muassasalarni moliyalashtirishni ta'minlovchi organlar;

oliy ta'lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli davlat organlari;

kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot hamda korxonalar;

oliy ta'lim muassasalariga o'qishga kirayotgan bakalavriat bitiruvchilari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. Kasbiy faoliyatlarining tavsifi.

1.2.1. Kasbiy faoliyatining sohalari.

“Veterinariya” sohasidagi mutaxassislik bo'lib, barcha ta'lim muassasalarida mutaxassislikka oid fanlarni o'qitish, O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy tadqiqot institutlari, markazlari, ilmiy ishlab chiqarish birlashmalarida ilmiy tadqiqot faoliyatini yuritish, parrandalarning parazitlar, yuqumli va yuqumsiz kasalliklarining sabablarini aniqlash, tashxisi, davolash va oldini olish chora-tadbirlarni ishlab chiqish va amalga oshirish, loyihalash va tashkil etish, parrandalarga veterinariya xizmati ko'rsatishni tashkillashtirish va amaliyotga joriy etish, parrandalarga veterinariya xizmati ko'rsatishni tashkillashtirish vositalari, usullari va uslublarining majmuasini qamrab oladi.

1.2.2. Kasbiy faoliyatlarning obyektlari:

oliy ta'lim, qayta tayyorlash va malaka oshirish, professional ta'lim muassasalarida pedagogik faoliyat;

Fanlar akademiyasi va tarmoq ilmiy tadqiqot institutlari, markazlarida hamda oliy ta'lim muassasalarida ilmiy-tadqiqot faoliyati;

O'zbekiston Respublikasi Qishloq xo'jaligi vazirligi huzuridagi Veterinariya va

chorvachilikni rivojlantirish qo‘mitasi, Ichki ishlar, Mudofaa vazirligi, Bojxona qo‘mitasi idoralari, Davlat xavfsizlik xizmati, Milliy gvardiya, Favqulotda vaziyatlar vazirligi idoralari, chegara va transportdagi davlat veterinariya nazorat boshqarmasi tassarufidagi barcha veterinariya ob‘ektlari, veterinariya dori vositalari va ozuqabop qo‘shimchalari sifati va muomilasi nazorati bo‘yicha davlat ilmiy markazi, viloyat veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish boshqarmalari, shahar va tumanlarning veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish bo‘limlari, respublika, viloyat, tuman va shaharlarning hayvonlar kasalliklari tashxisi va oziq-ovqat mahsulotlari xavfsizligi davlat markazlari hamda xususiy va nodavlat veterinariya tashkilotlari;

davlat va nodavlat, shaxsiy veterinariya tashkilotlari;

parrandachilik ilmiy-tadqiqot tashkilotlari;

fermer, shirkat va shaxsiy xo‘jaliklaridagi parrandalar;

parrandachilik fabrikalari va fermalarining parrandalari;

kasal va sog‘lom parrandalar;

har xil dori-darmonlar va davolash vositalari;

veterinariya diagnostik apparaturalari va har xil reaktivlar;

har xil oziqa aralashmalari, vitaminli va mikroelementli preparatlar.

1.2.3. Kasbiy faoliyatlarining turlari:

• *ilmiy-tadqiqot;*

• *pedagogik;*

• *tashkiliy-boshqaruv;*

• *ishlab chiqarish va xizmat ko‘rsatish;*

• *axborot-tahliliy faoliyat;*

• *tadbirkorlik;*

1.2.4. Kasbiy vazifalari:

70840110 - Parranda kasalliklari mutaxassisligi bo‘yicha Milliy malaka ramkasining 7-malaka darajasi hamda magistr kasbiy faoliyatlarining sohalari, obyektlari va turlariga muvofiq magistratura bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bo‘lishi lozim:

Ilmiy-tadqiqot faoliyatida:

ilmiy faoliyatni tashkil qilish;

ilmiy, amaliy tadqiqotlarni o‘tkazish, tajriba natijalarini tahlil qilish va ular asosida ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish, ilmiy yangiliklarni amaliyotga tavsiya etish;

ilmiy maqolalar, tezislari va risolalar tayyorlashda ishtirok etish, o‘tkazilayotgan tadqiqotlar mavzusi bo‘yicha ilmiy sharhlarni va bibliografiyalarni tuzish;

ilmiy adabiyotlar va internet tarmog‘ida eng yangi ilmiy, konstruktorlik, texnologik va ekspluatatsion yutuqlar haqidagi ma’lumotlarni maqsadga yo‘nalgan holda qidirish va topish;

ilmiy seminar va konferensiyalarni tashkil etish, o‘tkazish hamda faol ishtirok etish;

mos mutaxassislik mavzusi bo‘yicha ilmiy loyihalarni ishlab chiqish, yechilayotgan ilmiy muammolar va topshiriqlarning konseptual va nazariy modellarni ishlab chiqish;

ilmiy mahorati hamda malakasini muntazam oshirib borish.

Pedagogik faoliyatida:

oliy ta'lim, qayta tayyorlash va malaka oshirish, professional ta'lim muassasalarida mutaxassisligi bo'yicha pedagogik va o'quv-uslubiy faoliyat yuritish; ma'ruzalar, uslubiy qo'llanmalar va o'quv adabiyotlarini tayyorlash hamda tahrir qilishda ishtrok etish;

o'quv jarayonini tashkil qilish, zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalardan, o'qitishning texnik vositalaridan foydalanib o'quv mashg'ulotlarini o'tkazish;

elektron (e-learning), mobil (m-learning), masofaviy axborot texnologiya va o'quv-metodik majmualarni mukammal o'zlashtirish;

pedagogik mahorati hamda malakasini muntazam oshirib borish.

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatida:

ishlab chiqarishni tashkil etish va boshqarish;

tashkilot va korxonalar faoliyatini strategik rivojlantirishda zamonaviy bilimlarni qo'llash orqali boshqarish;

tashkilot, korxona va ularning alohida bo'linmalari tashkiliy tuzilmasini optimallashtirish, xodimlarning professional tayyorgarlik darajasini oshirib borishni tashkil qilish va boshqarish, mehnat salohiyatidan samarali foydalanishni rejalashtirish, mehnatni rag'batlantirish tizimini yo'lga qo'yish;

ishlab chiqaruvchi bo'g'in ishini tashkil qilish va uni boshqarish;

bajarayotgan faoliyati bo'yicha ish rejasini tuzish va uni bajarish, nazorat qilish va amalga oshirilgan ishlarning natijalarini baholash;

kasbga oid muammolar yechimlarini amaliyotga tadbiq etish, ishlab chiqarish jarayonida sifatni boshqarish;

korxonalar tashkiliy-boshqaruv faoliyatida qabul qilinadigan qarorlarni ijtimoiy-iqtisodiy samaradorlik mezonlari asosida ishlab chiqishda hamda qarorlarni muqobil variantini tanlab olishni asoslashda ishtirok etish;

zamonaviy axborot texnologiyalardan boshqaruvda foydalanish;

ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash usullari hamda mexanizmlarini ishlab chiqish;

atrof-muhitni muhofaza qilish va mehnat xavfsizligi talablariga mos kelishi borasida ishlab chiqarish jarayonlarini nazorat qilish.

Ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish faoliyatida:

veterinariya korxonalari faoliyatini rejalashtirishda ishtirok etish;

parrandachilik xo'jaliklarida, shirkat, fermer xo'jaliklari va fermalarida veterinariya faoliyatini rejalashtirishda ishtirok etish;

parrandalarning infeksiyon, invazion va yuqumsiz kasalliklariga tashxis qo'yishni ilmiy asosda tashkil etish, tashxis qo'yish va davolash bo'yicha veterinariya xizmatini ko'rsatishda, ishlatiladigan asbob uskunalar, reaktivlar, davolash vositalari va preparatlarni saqlash hamda ulardan samarali foydalanish;

parrandalarning infeksiyon, invazion va yuqumsiz kasalliklarini oldini olish bo'yicha chora-tadbirlarni amalga oshirish;

veterinariya xizmatini ko'rsatish uchun yangi va ilg'or, zamonaviy texnologiyalarni qo'llash;

veterinariyada qo'llaniladigan yangi dori vositalari va usullarini amaliyotga tadbiq etish;

parrandachilikda qo'llaniladigan ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash usullari va mexanizmlarini o'rganish;

ishlab chiqarish jarayonlari va resurslaridan foydalanishni rejalashtirish, favqulodda sodir bo'lishi mumkin bo'lgan xavf-xatarlarni tahlil qilishda ishtirok etish; ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish korxonalariga investitsiyalarni jalb qilish mexanizmlarini qo'llash.

Axborot-tahliliy faoliyatida:

Loyihalar samaradorligini baholash;
axborot-tahlil faoliyati natijalari bo'yicha hisobot tayyorlash;
boshqaruv qarorlarining samaradorligini baholash.

Tadbirkorlik faoliyatida:

yangi biznes-loyihalarni shakllantirish va amalga oshirish;
biznesni tashkil etish, biznes-rejalarni ishlab chiqish va amalga oshirish.

2. Kasbiy kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar:

davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi, ijtimoiy-iqtisodiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qila olish;

og'zaki va yozma shaklda davlat tili qoida va me'yorlariga amal qilgan holda fikr, mulohaza, g'oya, taklif, ta'rif va xulosalami mantiqiy, to'g'ri, asosli va aniq bayon etish hamda ifodalay olish;

o'qitishning ilg'or, zamonaviy texnologiyasini bilish va undan kasb faoliyatida zamonaviy ilmiy asosda foydalana olish;

pedagogik faoliyatda axborot va pedagogik texnologiyalardan foydalanishni hamda veterinariyaga oid fanlarni o'qitishning mazmuni, shakl, metod va vositalarini bilish;

olingan kasbiy tajribani tanqidiy ko'rib chiqish, o'z-o'zini rivojlantirish, malaka oshirish va o'z kasbiy faoliyatining turi hamda xarakterini o'zgartirishga qodir bo'lishi;

yangi bilimlarni mustaqil egallashi, o'z ustida ishlashi va mehnati faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olish;

raqamlashtirish jarayonida me'yoriy hujjatlardan foydalana olish, sohani raqamlashtirish sharoitida ma'lumotlarni qayta ishlashning asosiy usullari va vositalarini o'zlashtirish, intellektual boshqaruv tizimlarida ishlash ko'nikmalariga ega bo'lish;

bulutli texnologiyalardan foydalana olish, buyumlar internet texnologiyasining mohiyati va ahamiyatini tushunish, telemeditsina, telekonferensiya va videoaloqa bilan ishlash ko'nikmalariga ega bo'lish, raqamlashtirish sharoitida axborot xavfsizligining asosiy talablariga rioya qilish;

ilmiy-tadqiqot metodologiyasi va ilmiy-amaliy tadqiqotlar olib borish, tajriba natijalarini qayta ishlash va ular asosida ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish;

veterinariya sohasiga oid ilmiy muammolarni mustaqil tahlil qila olish, ilmiy maqolalar tayyorlash va tahrir qilish, ilmiy seminar, konferensiya va simpoziumlarni tashkillashtirishda ishtirok etish;

ilmiy loyihalarni ishlab chiqish, ilmiy tadqiqot ishlari natijalarini rasmiylashtirish va joriy qilish, tadqiqot olib borish ko'nikmalariga ega bo'lish;

o'zlashtirilgan bilimlarni ijodiy tanqidiy ko'rib chiqish va tahlil qilishi, ulardan ilmiy faoliyatida foydalana olishi;

ta'lim sifati va samaradorligini oshirishga innovatsion yondoshishni bilish;

ilmiy faoliyati natijalari bo'yicha davlat va xorijda e'lon qilingan loyihalarda ishtirok etish uchun loyiha tayyorlash ko'nikmalariga ega bo'lishi;

davlat, nodavlat va notijorat tashkilotlari tomonidan e'lon qilingan loyihalarda ishtirok etish uchun loyiha tayyorlash malakalariga ega bo'lishi;

ishlab chiqarishni tashkil etish va boshqarish ko'nikmalariga ega bo'lishi;

boshqaruv qarorlarini qabul qilish;

o'z faoliyatida me'yoriy-huquqiy hujjatlardan foydalana olishi, o'zining kasbiy faoliyatida asosli mustaqil qarorlar qabul qila bilishi;

veterinariya tashkilotlarida va parrandachilik xo'jaliklarida boshqarish jarayonlarini rejalashtirish va uni boshqarish;

parrandachilik mahsulotlarining sifatini yaxshilash, eksportbop salohiyatini oshirish; xo'jalik sanitariya nazorati, parranda, yovvoyi, ekzotik va dekorativ qushlar kasalliklarini bartaraf etish;

veterinariya va parrandachilik sohalarida qo'llaniladigan dastlabki hujjatlar va yo'riqnomalar hamda tavsiyalarni ishlab chiqish;

veterinariya va parrandachilik sohalariga oid zamonaviy axborot texnologiyalari tizimini yaratish va ularning ekspluatatsiyasi bilan bog'liq bo'lgan ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash usullari va mexanizmlarini ishlab chiqish;

atrof-muhitni muhofaza qilish va mehnat xavfsizligi talablariga mos kelishi borasida ishlab chiqarish jarayonlarini nazorat qilishda ishtirok etish;

fikrlar har xil bo'lgan sharoitda boshqaruv qarorini qabul qilish;

ishlab chiqarish ishini tashkil qilish va uni boshqarish;

bajarayotgan faoliyati bo'yicha ish rejasini tuzish va uni bajarish, nazorat qilish va amalga oshirgan ishining natijalarini baholash.

3. Amaliyotlarga qo'yiladigan talablar.

Amaliyot ilmiy pedagogik ish va ilmiy tajriba orttirish bo'yicha tegishli amaliy ko'nikmalar, kompetensiyalar va amalakalarni shakllantirishga qaratiladi.

Ta'lim mutaxassisligi bo'yicha quyidagi amaliyotlar o'tkaziladi:

Ilmiy-pedagogik ish;

Ilmiy amaliyot (tajriba orttirish)

4. Fanlar katalogining tuzilishi:

T.r.	Fanning malakaviy kodi	O'quv fanlari, bloklar va faoliyat turlari	Umumiy yuklamaning hajmi, soatlarda	Kredit miqdori	Semestr
1.00		Majburiy fanlar	1380	46	
1.01	SRT1104	Sohada raqamli texnologiyalar	120	4	1
1.02	ITM1104	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi	120	4	1
1.03	MFO'M1104	Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi	120	4	1
1.04	PPK1108	Parrandalarning parazitlar kasalliklari	240	8	1,2
1.05	PYK1108	Parrandalarning yuqumsiz kasalliklari	240	8	1,2
1.06	PIK1206	Parrandalarning infeksiyon kasalliklari	180	6	2
1.07	PXVSIA1206	Parrandachilik xo'jaliklarida veterinariya sanitariya ishi	180	6	2

		asoslari			
1.08	YEDQK1306	Yovvoyi, ekzotik va dekorativ qushlar kasalliklari	180	6	3
2.00		TANLOV FANLARI	420	14	
		<i>Tanlov fanlar (3 ta fan)</i>	<i>420</i>	<i>14</i>	<i>1,2,3</i>
		Jami:	1800	60	
Kvalifikatsiyasi		Veterinar, pedagog-tadqiqotchi			
3.00		ILMIY FAOLIYAT	1800	60	
3.01		Ilmiy-tadqiqot ishi va magistrlik dissertatsiyasini tayyorlash hamda himoya qilish	1080	36	1,2,3,4
3.02		Ilmiy-pedagogik ish	540	18	1,2,3,4
3.03		Ilmiy amaliyot (tajriba orttirish)	180	6	4
		Jami:	1800	60	
		HAMMASI	3600	120	

Bibliografik ma'lumotlar

UDK: 002:651.1/7

Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so'zlar:

kasbiy faoliyat turi, kompetensiya, ta'lim mutaxassisligi, kasbiy faoliyat obyekti, kasbiy faoliyat sohasi, magistraturaning asosiy o'quv reja va o'quv dasturlari, profil, o'quv davri, ta'lim texnologiyalari, o'qib-o'rganish natijalari, tarmoq va sohalar, malaka talablari, magistraturaning o'quv jarayoni, sifatni baholash va nazorati, mustaqil ta'lim, ishlab chiqarish, tashkiliy-boshqaruv faoliyati, malakaviy amaliyoti, davlat attestatsiyasi, o'quv fanlari bloki, oliy ta'lim muassasasi, ta'lim jarayoni, boshqaruv jarayoni, parrandalarning yuqumli kasalliklari, parrandalarning yuqumsiz kasalliklari, parrandalarning invazion kasalliklari, dispanserlash, klinik tekshirishlar, gematologik tekshirishlar, antibiotiklar, antigelmintiklar, vitaminlar, minerallar, gelmintlarning sistematikasi, zooantropanoz, infeksiya, infeksiyon kasalliklar, o'ta xavfli kasalliklar, immunitet, moyillik, rezistentlik, epizootik jarayon, veterinariya sanitariyasi, karantin o'rnatish, ilmiy boshqarish, axborot-kommunikativ tizimlar, zamonaviy tadqiqot metodlari, axborot va zamonaviy pedagogik texnologiyalar, modellar va modellash, fan ishchi dasturlari, zamonaviy o'lchov asboblari, ilmiy tadqiqotlarni tashkil qilish, virtual elektron bilim manbalari.

Ishlab chiquvchilar, kelishilgan asosiy turdosh oliy ta'lim muassasalari hamda kadrlar iste'molchilari

ISHLAB CHIQILDI:

**Samarqand davlat veterinariya meditsinasi,
chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti**

Rektor **X.B. Yunusov**

2024-yil " " "

M.O'.

KELISHILDI:

**O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi
huzuridagi Oliy ta'limni rivojlantirish
tadqiqotlari markazi**

Direktor **M. Boltabayev**

2024-yil " " "

M.O'.

**Toshkent davlat agrar
universiteti**

Birinchi prorektor

 S.Y. Islomov

2024-yil " " "

M.O'.

**O'zbekiston Respublikasi
Veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish
qo'mitasi**

Rais **B.T. Norqobilov**

2024-yil " " "

M.O'.

**Veterinariya ilmiy-tadqiqot
instituti**

Direktor

 B.A. Elmurodov

2024-yil " " "

M.O'.

**Veterinariya dori vositalari va ozuqabop
qo'shimchalar sifati va muomalasi bo'yicha
davlat ilmiy markazi**

direktori **S.S. Oqqiyev**

2024-yil " " "

M.O'.

"JIZZAX ORGANIC" MCHJ XK

direktori **A.A. Kaziye**

2024-yil " " "

M.O'.